

Ämne: Förtydligande av destinationsutredningen och nästa steg

Hej Petter,

Tack för ert inspel till destinationsutredningen. Utifrån flera av era frågor och funderingar i ert svar vill vi här ge en kortare sammanfattning och förtydliga uppdragets syfte, bakgrund, arbetsprocess samt hur arbetsprocessen framåt ser ut.

Syfte och bakgrund

Regionstyrelseförvaltningen fick i början av 2024 i uppdrag att utreda hur Gotlands destinationsarbete långsiktigt kan organiseras, styras och finansieras för att stärka öns attraktionskraft, bidra till platsutveckling och stärka samordning. Målet är att gå mot Gotlands vision om att bli Sveriges mest hållbara och attraktiva resmål 2030, samtidigt som vi stärker förutsättningarna för inflyttning och en hållbar lokal utveckling.

Uppdraget är också en sammanslagning av tidigare initiativ kring evenemang och erfarenheter från sommarserviceutredningen. Arbetet har en nära koppling till både den regionala besöksnäringstrategin mot 2030 och Gotlands regionala utvecklingsstrategi (Vårt Gotland 2040). I destinationsutvecklingsarbetet är ambitionen att bidra till en hållbar utveckling av Gotland som plats, där turism och besöksnäring tydligare ses som ett medel — inte ett mål i sig — för att bidra till plats- och samhällsutveckling.

Utredningen är också byggd på en bred gap-analys som tydliggjort brister i dagens organisering, bland annat otydlighet i ansvar, roller och styrning, vilket lett till glapp och ineffektivitet. En tydligare struktur behövs för att samordna och stärka alla styrkeområden — inte bara besöksnäringen utan även exempelvis det gröna näringslivet.

Gotlands destinationsarbete har inte sedan 2018, när det kommunala destinationsbolaget Inspiration Gotland lades ner, varit samlat under en tydlig organisation som har haft det regionala uppdraget att leda destinationsarbetet. När Inspiration Gotland lades ner och befintliga resurser flyttades in under Regionstyrelseförvaltningen valde Region Gotland samtidigt på grund av besparingsskäl att ta bort flera tjänster. Konsekvensen är att kvarvarande organisation inte haft eller har resurser för att kunna driva de sakfrågor och verksamhetsområden som låg i dessa tidigare uppdrag.

Arbetsprocess och extern förankring

Utredningen har genomförts under perioden december 2024 – juni 2025 med Svensk Destinationsutveckling som konsult för uppdraget. Arbetet och processen har varit omfattande men också tidsmässigt snäv, då slutleveransen tidigarelades med sex månader på önskan från besöksnäringen och med initiativ från politiken.

Utredningen har genomförts med stor vikt på bred förankring både internt inom Region Gotland och externt. Samtidigt har tidsaspekten varit en begränsande faktor.

För att säkerställa en bred förankring externt har bland annat dialogmöten och intervjuer genomförts, med representation från näringsliv, myndigheter, civilsamhälle och lokala utvecklingsaktörer. Bland annat har Tillväxt Gotland, Gotlands Förenade Besöksnäring, Länsstyrelsen, Gotlands Museum, Visby Centrum, Gubis, RF-SISU Gotland, Destination

Gotland och Swedavia deltagit och ett flertal andra som finns representerade inom olika redan befintliga nätverk och grupperingar.

Den 13 februari deltog besöksnäringensstrategen vid Näringslivsberedningens möte och presenterade destinationsutredningen och vårens planerade arbetsprocess och tidslinje. Aktörer inom beredningen hade under sittande möte möjlighet att komma med inspel vilket bland annat resulterade i genomfört remissmöte den 12 juni. Samtliga aktörer som ingår i beredningen fick frågan den 13 februari om de önskade eller hade möjlighet att vara delaktiga under arbetets gång. Flera av aktörerna räckte efter avslutat möte upp handen och bokade in mer specifika möten med sina verksamhetsledare och styrelser. Dock var inte LRF en av dessa. Naturligtvis hade vi varit positiva till en ökad delaktighet om vi vetat att det var möjligt och önskat från er sida. Det tar vi med oss i fortsatt arbete.

Hållbarhets- och styrkeområdesperspektiv

En bärande del i utredningen har varit att balansera tillväxt och utveckling med Gotlands långsiktiga hållbarhetsmål. Analysen omfattar sociala, ekonomiska och ekologiska perspektiv, inklusive frågor som infrastruktur, vatten, resiliens och bärkraft.

Det är viktigt att framhålla att besöksnäringen inte är en isolerad näring, utan en motor som påverkar och samspelar med stora delar av Gotlands näringsliv, inklusive de gröna och blå näringarna och övriga styrkeområden. Destinationsutvecklingen bör användas som ett verktyg för att stärka näringslivets förutsättningar och Gotlands långsiktiga attraktivitet och hållbarhet.

Politisk process framåt

Slutrapporten har nu levererats till Regiondirektören och kommer under hösten att presenteras och processas vidare politiskt. Det politiska beslutet kring vägval, prioriteringar, organisering och finansiering tas under slutet av 2025/första halvan av 2026, där synpunkter och remissvar från berörda aktörer givetvis också ger viktiga perspektiv.

Finns det intresse av att läsa slutrapporten i sin helhet så blir den offentlig i början av september.

Avslutande ord

Vi vill tacka för ert engagemang och ser fram emot fortsatt dialog kring hur Gotlands destinations- och platsutvecklingsarbete kan stärkas på ett sätt som skapar nytta för hela näringslivet och regionens långsiktigt hållbara utveckling.